

Michal DOČOLOMANSKÝ (*25. 03 1942 Nedeca †26. 08. 2008 Bratislava)

Vynikajúci slovenský herec, spevák, tanečník a moderátor.

Svoje charakterové vlastnosti, pracovitosť a talent si priniesol od rodičov. Jeho ovdovelý otec Rudolf (1899 – 1954) so synom (Jánom) bol v 30-tych rokoch minulého storočia vyslaný učiť do Sedmohradského rudohoria. Tam si našiel druhú manželku Floriannu rod. Bodea (1915 – 1995), s ktorou mali 10 detí. Učiteľ medzi tamojšími Slovákmi pôsobil aj ako kultúrny činiteľ, o. i. viedol aj ochotnícke divadlo. Keď po Druhej viedenskej arbitráži túto časť Rumunska obsadili Maďari, odišla rozrastajúca sa rodina na Spiš – do Nedeca, kde sa im narodili ďalšie dve deti: Michal a Lucia. Otec aj tu organizoval a hrával v ochotníckom divadle. Po skončení 2. svetovej vojny Poliaci vyhnanú rodinu učiteľa z nanovo anektovaného severného Spiša. Táto sa nakrátko presťahovala do podtatranských Mlynčekov, až napokon skončila v obci Nebojsa (dnes časť Galanty), kde ich otec bol riaditeľom základnej školy. Po jeho náhlej smrti sa matka s deťmi presťahovala do Svätého Jura, kde mal ich otec bohato rozvetvené korene. Bolo to v dobe plného rozkvetu tamojšieho mestského ochotníckeho divadla, v ktorom si trinásťročný Michal prvýkrát zahral. Napriek nespornému hereckému talentu sa Michal vyučil za automechanika – chcel finančne pomáhať mame. Láska k divadlu mu však zostala. Rok pracoval ako automechanik, a keď Divadelná fakulta Vysokej školy múzických umení (VŠMU) vypísala konkurz na nové talenty, prihlásil sa. V roku 1964 absolvoval štúdium herectva a stal sa členom Činohry Slovenského národného divadla v Bratislave, v ktorom prežil 44 rokov. Medzitým sa oženil so spolužiačkou Martou Jarottovou, dramaturgičkou, s ktorou mali deti Martu a Michala. Michal Dočolomanský bol aj mimoriadne

zručný i fyzicky zdatný. Aktívne sa venoval gymnastike, automobilovým pretekom i bezmotorovému lietaniu. Po náročnej operácii srdca, pri ktorej mu tiež zistili vrodenú chybu na srdcovej chlopni, objavili aj nádor na pľúcach. Po náročnej liečbe napokon zákernej chorobe podľahol. V poslednej vôli si želal, aby jeho popol rozptýlili na mieste s výhľadom na Tri koruny v Pieninách, neďaleko od rodiska.

Jeho pracovné nasadenie bolo enormné. Okrem celého radu divadelných úloh hral vo vyše 40 filmoch a televíznych seriáloch a v archíve STV je viac ako 1400 titulov relácií, v ktorých účinkoval, ale známy je aj ako spevák, moderátor a zabávač. Jeho televízne imitátorské etudy boli preslávené, no uvádzal napr. reláciu *Ranč* a účinkoval v mnohých reláciách od *Vtipnejší vyhráva*, *Okná vesmíru dokorán* až po *Hit storočia*. Nezabudnuteľná je jeho postava Jánošíka v muzikáli *Na skle maľované*, ktorý sa v rokoch 1974 – 2002 stal počtom repríz 648 najúspešnejším titulom Činohry SND, kde spieval aj kultovú pesničku *Zbohom bud', lipová lyžka*. Z pesničiek, ktoré naspieval, si pamätáme úvodnú pieseň zo seriálu pre deti *Macko Uško*, ale aj piesne *Lúbim ťa*, *Za ránka za rosy...* Jeho aktivity ďaleko presahovali rámec divadla. V marci 2004 prevzal umelecké gestorstvo nad prvou Súkromnou strednou umeleckou školou filmovej, televíznej, rozhlasovej tvorby a techniky na Slovensku. Film mu poskytol mnoho významných hereckých príležitostí, najmä v postavách mladých atraktívnych a romantických mužov, napr. *Medená veža* a jej pokračovania. Vysokú popularitu mu priniesli úlohy v komédiách *Adéla ešte nevečeřela* a *Tajomstvo hradu v Karpatoch*, rovnako aj rola Valenta Pichandu v *Tisícročnej včele*. Bohaté herecké príležitosti sa mu naskytili v mnohých televíznych filmoch, z nich sa najviac reprízuje *Sváko Ragan*.

Michal Dočolomanský patril k najúspešnejším slovenským hercom. Niekoľkokrát vyhral anketu o najpopulárnejšieho herca. V roku 1982 dostal titul Zaslúžilý umelec a v roku 1984 cenu Zlatý krokodíl. Udelili mu cenu v diváckej ankete Osobnosť televíznej obrazovky za rok 2003. V roku 2007 dostal Rad Ľudovíta Štúra I. triedy a cenu Literárneho fondu za celoživotnú tvorbu. Oblíbeným bol však aj vďaka svojmu vystupovaniu či správaniu: skromný, uhladený a výnimočný džentlmen, výborný kolega s povestným humorom, vtipom a láskavosťou. V júli 2010 mu rodáci a Spolok Slovákov v Poľsku odhalili pamätnú tabuľu na jeho rodnom dome v Nedeci a v roku 2017 mesto Galanta na budove bývalej otcovej školy v mestskej časti Nebojsa.

(DB)